Muutetaan lausunnon kappale 10 kuulumaan seuraavasti:

(10) Saadun selvityksen mukaan yleisnäkemyksen 44 johdantolauseessa todetaan, että tuomioistuinten ulkopuolista riitojenratkaisua koskevat digipalvelusäädöksen säännökset eivät saisi tarkoittaa jäsenvaltioille velvoitetta perustaa tällaisia tuomioistuinten ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä. Neuvoston yleisnäkemyksestä tuomioistuinten ulkopuolisten riidanratkaisuelinten päätösten sitovuus oli poistettu. Euroopan parlamentin mietinnön mukaan tuomioistuimen ulkopuolisen riitojenratkaisuelimen päätökset olisivat kuitenkin osapuolia sitovia (Euroopan parlamentin ehdotus 18 artiklaksi). Nyt käsiteltävässä jakokirjelmässä ilmaistun valtioneuvoston kannan mukaan Suomen ei tulisi hyväksyä tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen päätösten sitovuutta. Lakivaliokunta uudistaa edellä selostetun aiemmissa lausunnoissaan toteamansa näkemyksen ja pitää valtioneuvoston kantaa perusteltuna. Saadun selvityksen mukaan säännöstä päätösten sitovuudesta ei sisälly puheenjohtajan 18 artiklaa koskevaan viimeisimpään neuvottelumandaattiehdotukseen. Valiokunta pitääkin tätä myönteisenä. Valiokunta kuitenkin toteaa, ettei asetusehdotuksesta ilmene riittävästi perusteita sille, miksi erillinen riidanratkaisuelin ylipäätään halutaan luoda. Erillisen riidanratkaisuelimen perustaminen hämärryttää valiokunnan asiantuntijakuulemisissa todetun mukaisesti tarpeettomasti tuomiovallan käyttöä siirtämällä tuomiovaltaa tuomioistuinten ulkopuolisille elimille. Valiokunta katsoo, että Suomen onkin vastustettava tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelinten perustamista riippumatta siitä, ovatko tällaisten elinten päätökset sitovia vai eivät.

Lisätään lakivaliokunnan lausunnon loppuun uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Erityisen huolissaan lakivaliokunta on siitä, että laittoman sisällön käsite on edelleen aivan liian yleinen ja epämääräinen. Laittomalla sisällöllä tarkoitettaisiin mitä tahansa tietoa tai toimintaa, mukaan lukien tuotteiden myynti tai palvelujen tarjoaminen, joka ei ole unionin tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaista, riippumatta kyseisen lainsäädännön täsmällisestä kohteesta tai luonteesta. Asetusehdotuksesta ei näin ollen vieläkään ilmene täsmällisesti, mihin konkreettisiin säädöksiin laittoman sisällön määrittely perustuu. Se, minkälainen sisältö on laitonta, jää asetusehdotuksen perusteella siten täysin avoimeksi. Kun laittoman sisällön käsite on hyvin epäselvä ja tulkinnanvarainen, saattaa käytännössä myös laillisena pidettävää sisältöä tulla poistetuksi. Tämä on ongelma sanan- ja ilmaisunvapauden kannalta.

Asetuksessa tulisikin säätää täsmällisesti, mihin säädöksiin laittoman sisällön määrittely konkreettisesti perustuu. Selvyyden vuoksi lakivaliokunta toteaa, että esimerkiksi lapsiporno ja terroristinen sisältö on pystyttävä poistamaan nopeasti ja tehokkaasti. Se, millainen ilmaisunvapauden käyttäminen loukkaa esimerkiksi toisen kunniaa, on puolestaan hyvin tulkinnanvarainen ja subjektiivisesti värittynyt kysymys. Toisaalta asetelma, jossa yksityisoikeudellinen toimija tekee arvion sisällön laittomuudesta ja suhteesta sanan- ja tiedonvälityksen vapauteen ei ylipäätään sovi hyvin yhteen oikeusvaltioperiaatteen kanssa, minkä vuoksi sääntelykehikko olisikin lakivaliokunnan käsityksen mukaan valmisteltava kokonaisuudessaan uudelleen siten, ettei palveluntarjoajaa aseteta laintulkitsijan asemaan.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on lisäksi todettu, että asetusehdotus sisältää edelleen turhan moninaisia valvontamekanismeja, mikä on omiaan aiheuttamaan epäselvyyksiä siitä, mikä valvontamenettely saa etusijan toisiinsa nähden. Myös palveluntarjoajan hallinnollinen taakka muodostuu kohtuuttoman suureksi, kun eri kanavia pitkin tulevat ilmoitukset ja pyynnöt koskien samaa tietosisältöä

johtavat moninkertaiseen eri menettelyjä noudattaviin prosesseihin. Ehdotusta onkin lakivaliokunnan näkemyksen mukaan tältä osin välttämätöntä selkeyttää siten, että asetuksen päämäärät voidaan saavuttaa tehokkaasti mutta samaan aikaan mahdollisimman vähäisellä hallinnollisella taakalla. Erityisen kielteisesti lakivaliokunta suhtautuu komissiolle annettaviin merkittäviin uusiin toimivaltuuksiin, sillä komissio on epädemokraattisesti valittu poliittinen toimija eikä riippumaton lainkäyttöelin. Luotettavien ilmoittajien eli jonkinlaisten ”siviilinettipoliisien" suorittama sisältövalvonta ei valiokunnan näkemyksen mukaan myöskään sovi demokraattiseen oikeusvaltioon. Laittoman sisällön ilmoitusmenettelystä ei muutenkaan saa muodostua keinoa, jolla muiden ilmaisunvapauden käyttämistä ja palveluntarjoajien toimintaa tarkoituksellisesti haitataan.

Lopuksi lakivaliokunta kiinnittää vielä huomiota siihen, että nyt käsiteltävää jatkokirjelmää on valiokunnan asiantuntijakuulemisissa pidetty sisällöllisesti vaikeaselkoisena ja säännösviittauksiltaan osin puutteellisena. Edellä todetun mukaisesti puheenjohtajavaltio Ranska kiirehtii sopua digipalvelusäädöksestä. Lakivaliokunta toteaa, ettei se pidä asianmukaisena sitä, että periaatteellisesti hyvin merkittävää ja sisällöltään paikoin hyvinkin ongelmallista asetusta ajetaan EU:ssa eteenpäin valtavalla kiireellä ja eduskuntaan siksi toimitetaan huonosti valmisteltuja asiakirjoja.